euskal - oria

:-: DEIA :-:

Ona Santoña'ko zigorketxean loturik daukagun Idiakez'tar Pantxeska'ren zoritxar negargarriak mugituta, Gipuzko Buru Batzarra berriro abertzaleon aurean.

Ta ez gaurko onetan gipuzkoar utsei dei egin nairik. Euskadi osoari begira balzik. Guziok baitakizkute Gipuzko Buru Batzarak esku artean darabilkin auzia egin ditekela Euskadi barrenan mugatu: "euskera" bera baitegu Idiakezgan espetxeratua.

Zorigaiztoko auzi ura berriztatzeko bide guziak uratu ditu G. B. B'k. Bere galn setoskion ordainbearai eranzuteko gauza izango otzala nabastu aren, aurrera ta aurrera jo du beti Idiakez'en auzia epaibide galufera jaso arteraño: euskerari zor zaion begirapenagatik.

Idiakez'en auzia, Erkal. Eralguntzai Epaidian daukagu gaur. Eta epaibide burururaño alegiñaren alegiñez iritzi ordoren, ona G. B. B. bere kutxa utsean aurrera jafailtzeko bideak iriki bear diskion dirurik arkitzen ez dunlako, sarmindurik.

Aretaz oldostu ondoren, bidekurutzean arki du bere burua:

Batetik, Idiakez'en auzia baztertu, ta Pantxeska, espetxeratu zuten epaileak berak ustegabe ta baigabeko okerra egin zudela aitortu ondoren, antzo, zigorketxe gogor artan utzi, aberiaren kateak gogorarazten diskigun epaitegi beltz artan atera zioteta oso-oscan bete arte. Bide ori ezin dezake G. B. B'k iñola ere artu.

Beste bidea, argia da. Bear dan dirua nola edo ala sortu. Ta efi osoa biota bakar biurtuta Santoña'runta begira ikusirik, ona G. B. B.'ren erabakia:

Iriki bedi abertzale guzietan EUSKERA, ABENDA ta ABERRI aldezko BILKETA bat.

Emaitza bakaña, bi erealekoa bedi.

Abertzale guziak eman bezate bina erealekoa.

Astero-astero G. B. B.'k efi gurtitako befi izan beza, bear aña biltzean BILKETA ikziarazi dezan.

Azkenik ispertsiak izen efeskadak argitara biltzate, onela Dueso zigorketxean daukagun. Idiakez anaiayan ofiangiraku ta lerdekatu nai izan duten iskera kutunari gorasaferik egokiena egiñ dezakegun.

Idiakez eta euskeragatik.

G. B. B.

Errera-Altza

"NOIZIK BEIN" ADIZKIDEARI. — Poz aundiyakin irakurri zuben juan dan ostiraleko EL DIA'ko Euskal ori ontan zetoren zure idatziya.

Bertan diyozu ori egin dezula ni pozkutzagatik eta indarberitzeagatik. Egiya da'ala egin naula, eta eskaitzen zaitut zure borondate ona, bañan es da oregatik bakañik egin ber dezula lan ori.

Ori baño biaragokoa da zuk gerozeago diyozun Euskal-ofi bikain au apaintzia, eta oretarako zuriak bezelako idazkiak mais agertzia. Neriak, zuk dakizun bezela, apaindu biarian beste zerbait egiten dute, eta jafaitzen ba-det zerbait bidaltzen, ez da nik ezin egin nezakeena egiteagatik, bai nik Lunear jaunak diyonez es degulako lotsatu biar euskeraz ez ondo egiteagatik, eta bai euskeraz ez egiteagatik.

Diyozu ez dezula ukatuko al dezakezun lagunttza, bañs geyegi dala amabostian beingoa, eta beste batzuk egin leztelakoan uzten dezu; bestiak ere ori esanda bukatuko lutteke.

Oregatik, bestiak lezatekena alde batera utzita, bidezkoa idurritzen zait egitia zuk aldezuna. Eta aldezun au ez da zuk diyozun bezela, bada zuk daukazun erextasunakin euskeraz idaztteko, egiten dezuna bañs geyago ezikik es dezulakoan nago.

Nik ez jakiñ eta borondatia det; guk beria jakin eta... borondate ori izan zezu.

Ikzaro degu ba, nik eta nik bezela beste eferatar askok zure idatzi bikañak gustora irakuriko lutekenak, izenorde oren eskusa alde batera utzita, maixiago zure lantxo oyek ikustia.

Agur adiskide, eta zai gaude.

E. A. B. — Igaz bezela, aurten ere emengo emakumeak egin zuten jostalu partiketa Eusko Etxea ta E. A. B.'ko bazkideen umetxoairi. Balta ere sosbatzuek edo efiatu zituzten zorizi starka jakiyakin, eta saritxak izan zirenak, zer esanik ez dago oso posturik geratuak dirala.

Jai polita izan zan, eta umetxo asko izandu ziran beren gurasoak lagunduta. Danak pozik ateriaz beren jostalu ta sariyak erakutsiz.

Bukaerako, Lezo'ko txistulari txikiyak ekitaldi bat egin zuten alaitzaz Batzokiyan arkitzen ziranak, eta alaitasunaren artian, igaro zuten afatsalde on bat bertaratzeko zoriona izan zutenak.

ANTZERKI JAYAK. — Juan dan larunbatian, Erege egunian, Iluntzako 8'tan egin zuten bertako antzezlariyak jaitxo bat, eta oi duten bezela oso ederki.

Antzeztu zuten lenbizi oso polita ta mamitsua dan "Oieskari biyak" bi ataletan. Teatroegile danak oso ondo egon ziran, eta beragatik entzun zituzten txalo ugariak.

Ufrena, "Motxa efiyan" bakarkizketa egin zuan Mugurusa'tar Toma gazteak, eta au ere oso txalotua izan zan bere ateraldi patxolagatik.

Aspaldiko ontan geldi egon aren, ekin diyote lanari gure antzezlari tresbak eta orain jafaituko dutelakoan gera, berakin postuaz Efera ta Alza'ko euskotearro zalia.

DATOREN IGANDERAKO. — Befiz datoren igandian, badute eferatafak nun afaisalde on bat igaro. Antzerki jai bat eratua dago afaisaldeko 5'tako.

Ez dira bertakoak egiteak, balzik len emen izan ziranian ain ondo egin zuten sanpadrotafak. Datorzkigu botatsera "Maitasun ta gorioto" ta "Negafez igaro man atsoa".

Ekaitzak antzezlari oyen yayotasuna eta jakiñas ondo "preparatuta" datozela, ikzaro degu betia ikustia. Batzokiya datoren igandian.

ITANI

DR. PINO — Enfermedades nerviosas — Aldamar, 34; Tel. 11661

¡¡KATOLIKUA!!

Urte bafunberako zure diru artuemanak garai ontan zuzendu oldituzu. ¿KATOLIKO IKASTETXETARAKO eman bear dezuna sartu aldezu kontuetan?

Esku zabalez erabaki zazu orain dixek emakizun ori, eta gaur, igandez, Goierikko elisa "gustietan" egingo dan diru bilketan, zure asmoa betetzen asi

Nekazari arazoak

Il onen 6'garenian, efege egunian baserfitarentzat Legaspi'tik "Olari"k ziona irakurfita ezin egon nik ere gai ofetzaz zer edo zer idatzi gabe.

Egiya da "Olari"k ziona. Baserfitarok, danok espada ere askok beintzat bai, zeñek esaten digun eta zeñek ekartzen digun es dakigula geren izena edo firma ematen degu itz egiten diguna gure alde ari dala iruditzen bazaigu beintzat.

Ez nua Legaspi'ko baserfitarai esatera aguazila ta administradoria jartzeko edo ez jartzeko izena ematiaz ondo edo gaizki egin dutenik. Ufutitxo nago orko befi biar bezela jakiteko.

Baserfitafoi, Legazpin bezela Ernani ta beste efietan gertatzen zaigu; erian au edo ura bear danean gure iritziaren befi ez dala jakin beafik izaten. Ez al zaizu iruditzen "Olari" gauz abek negargafirik dirala?

Neri beintzat bai. Baserfitafak zaitzale edo guarda bearian egon afen kalian bost ajola. Afotzari geyo guri baño.

Egiya da "Olari"k diona. Kalian jendia ugaritzen ari da ta len zaitzale bat bear dan tokiyan bi bear orain. ¡Eta baserfiyetan batez! Badakigu lengo basafitruk daudela. Baita ere badakigu len eta orain baserfitafak berak zaindu bearko ditula bere gauzak egunez eta gabez. ¡Gureizat ez bai dago guardik! Eta kaletafak afia edo geyago ordaindu aguazil, gauzai edo sereno, idazlari, bamakari edo aministradore, diruzai, alondero ta abar eduki bear badira.

Barkatu "Olari" gauza abek azaltzeko zure idzkiya bitarteko artu badet, baña ni nekazari bezela gure gauzetzaz zerbait azalten da nean neer esanayak adlerazi bear izaten ditut. Ofenbeste eskubide izango al degu beintzat.

Eta orain "Emakume Abertzale Batza"ri mila esker nekazariyok abertzale ta eusko langilleakin batera artu gaituztelako berak egin dituzten aur saskitzo edo kanastillatzat jabetzeko bidean jafiaz.

Gutxaz, nekazariyontzaz, beartzen bazerate agindu kezkarik gabe ta gure esker onaren befi ordun jukingo dezute.

Lasarte'ko Eusko Nekazari bat

Jaietan ondo jan eta edan ¿nun?
Butron'go ostatu zarrean
Garate'tar Anizeto
ELGOIBAR
EUSKOTARENTZAT TOKIRIK ONENA

DR. ESNAL
Piel y secretas. · Medicina general
De 9 a 11 y de 3 a 5
SORALUCE, 3 1.º · Telef. 11-244

Mugerza Igokiak — Zabaleta, 12 ta 14 — 12-763 aret. · DONOSTIA
Ascensores Muguerza — Gordoniz, 5 — 11-496 t. BILBAO
Oneak neta merkenak

Andoain

EZKONTZAK. — Il onen 4'an Lezo'ko Kristo Deunaren baselisan ustartu zan Urkia'tar Pelo, Donosti'tik Tolosa'rako tximist gurdiya eramalea Zizurkil'ko andereño batekin.

—Balta ere egun bercan tzadon nagusian Lasa'tar Joxe Arze'tar Beatriz ekin.

—Astelenian, Iraousta'tar Inazio, Lasa'tar Bizenta'rekin.

—Asteazkenian Ufutia'tar Joxe, Irulegi'tar Joxepa Antoni'rekin ta Zalakain'dar Joxe, Balerdi'tar Mercedes' ekin.

Kibar'tar Eusebi'rekin ta Lezo'ko Gurutz Deunaren baselisan, Rodriguez Lalloaga'tar Joxe Manuel, Gorostidi'tar Franzisko'rekin.

Zazpi biko oyeidi opa diotet urte askotaraño izan dedila orain artu duten uztafi deuna. Zorionak.

Zazpi egun baiuan zazpi ezkontza izan dira igero diote ibiibiden zala dagola!

ZORIONAK. — "Zubi Ondo" idaste askafaren bidez jkin degu Amasa (Bilabona)'ko Eusko Gaztedi'ko lendakari izentatu dutelá gure adiskide dan Dafsa'tar Karla jauna.

Artu beza nere zorion agufa maitekofena adiskide Karla ta orain artu duan ardura (kargua) ondo bete ta orain arte bezin gogoz lana egin Jaungoikua ta Lege zafen alde, onela ta abertzaletzaen duten Amasa (Bilabona) ko efi gustia. Gorantzaik Bizenta'ri.

"ARGIA"REN EGUTEGIA. — Artu degu 1934'garen urteko Argia'ren Egutegia. Argazkirik ez du bañs bai ikasbide edefak berak dakarkinak befiere bañs edefagua ta mamitsugna da, befiere baño afera edefagua egin zayo efi onetan ta berdin egingo diotela uste det gañerako efietan, beragatik oraindik etxeratu es badezu erosi lenballen, gabe geldituko zera aguro ibiltzen ezbanera.

Ez dedila sendi euskaldun bat ere gelditu bera erosi gabe.

Jose Migel'ek "Aufera" jatetxian egin zuan bazkariya da aurtengo asmakizuna, sayatu gaitian sariyak irabazi nai baditugu. Badakit banaka batzuek alkar artuta sail bat bialtzekuak diradela bateonbatian asmatuko duten itxaropenarekin.

Ibili bada bogiya bizi ta ia sariyak etxeratzen ditugun.

PATXI

E. Vergara
REGALOS BODA
BISUTERIA, NOVEDADES
PLUMAS ESTILOGRAFICAS
EUSKERAZ 'TZ EGITENDA
PLAZA DE LA ALAMEDA
(Frente a la parada de los tranvías)

Emazute bide-berritik

ARIOLA TA EUSKO'RI.

Uztazue aspaldiko irizkideok, utzi abertzaletasun aitzaroa; zuen asken idaski zear antxe bai-zakustet.

Neroni ere, lumaroan gero, leiza zulo oriek bafena ibilla nateisiate ta euskera eborkisunari burua zuen kezka befi ongi dakit.

Aretxen edefagatik ba, "euskeren alfugabe" ikusi nai badezu Afiola, "apainki zuk" befiz Eusko, eldu girartera argitarora yo emazute bide-befiitik.

Beafik altzaro atarisatu intzan "SAIOA" arako itzak entzuteko unean: "Dudme una Euzkadi patriota aunque absolutamente erdeldun y ain más ayu da que un diccionario y una gramática la transforma en Euskalerí".

Bat-batean kezka ta bildur guziak uxatu ta biotzak kokai itxaropenez beterik bide-berlari ekin nion, Euzkadi patriota egiteari alegia.

Zuek leiza sakonean murgilduta nonbait, ok korik entsun ez eta bertan ya-fallki. Altzaro azken kondartzat nire burua jetzen eta!

Zulo goibel orietatik astofen zuen oiu latza entsutez bat, garai bateko ene irizkidiok argitaratreko gogo bizia ernz atiazidan barnean. Gure irakasle bati Ernialde'ko leizetan astarka sebiltzala gertatua oroitzean ordea, alako bidefa edo nabaitu ere bai.

Bufi ntzi, estalagtita edo dalakoaren laincan eltzea arkitu. Egazuz ura beiganafu nalez alegiñean, kirtena puskatu ez diote ba.

Zuek ceo-osorik bide-befiratu nai nik.

Xomofo itsurik ez arkitu omen situzten; ez berez itzuak lusaroan antxe ilunpean ikusmena galdu.

Zueri olakorik gerta ba'ekizute, argitarora oitu arte neroni izango nazalzute itsu-aufeko.

Zuen begiak argitaro beten eraman dezatekenean, afituko nerate emengo auferapenaz. Ez dut esan nai gero, altzarora biurtuko zeratenik; bide-befiitik daramakigun abiadaz. Illfurstuta geldituko zeratela baizik.

Ara "Euzkadi" ta "EL DIA" artu ta "carnet político" begira:

Una conferencia en Bermeo. — Del Batzoki Oñatiara.—De Eusko Gaztedi a de Mungia. La velada literario musical del día 6. — Lañaskitu, Junta general. — Otxandiano. Reunión de mendigoxales. — Beriatua. Convocatoria. — Zornotza. Junta general de Eusko Gaztedja.

Ori gaurko "Euzkadi"k. la EL DIA'k Notas de Abefi Etxea de Tolosa. — Eibar. Para Reyes Magos. — Rentería. E. A. B. por los pozopolíñas.

Ta egunero orelaxe. Euzkadi'ko efi yatorenzkatik "convocatoria" "Junta general" "velada literario-musical" eta abafen befiak datozkigu. Euzkadi patriota egiteari burua izugafiko ablada ez al da ori!

Ara, nolzpeinka, altzarotik argitarora akulatu nifiuten itzetan ipifiitako ametsak utseratu naiean edo, adiskide batek esana datorkit gogora.

Alegia, irlandafak "politican" burubelafi galeie'era, alen mintzoa, bastartuxe euki nonbait eta arenak ia egin dula.

Irlandafen alegiñak noski galeie'era plzteko. Etekin gutxi ordea.

Eraso inon Txekoeslovakian gertatua azaltzen.

Bi edo iru zsafen españetan besterik bizi etzala, iru ikaale abertzalek yaso, ta gaur txekera dala ikastola naguste-tan ere yaun eta yabe.

Ez dala olakorik ,yardetzi zidan. Ori bafeatu ta idatzi duna, oker dagola.

Txekera pizkunde oñafia bi edo iru agure españetan ezeik efi españetan yaso zutela ikaale abertzale oriek.

Bañs ez etsi, adiskideok. Arako ura ere, altzaro-miñak yoa bai-duzute. Len altatutako xomofo itsu orietarik izaki ta argitaro betea eraman ezin, ofa.

Gu, bide burura iritzi arte aufera, Euzkadi patriota egin arte, ordain saritzat Euzkadi euskalefituta yasoko bai degu.

Donosti'n. "SAIOA"

Oldozpen unetxo

ESKALEAK

Edesti susmoak diranatik eskaleen befi badegu. Gizaldi gurietan ezagutu dira eskaleak. Edonun arki genezazke.

Gaurko berdifieak kardabetua dauka ludia. Bañs atzera begiratuaz berdifiez ori askoz nabarmenago dakusgu. Oraindik berdintasunera ez gera eldu. Oraindik batzuin ogasunak gañeuka, bestetzuk atez-ate eskean...: ¡lotsagafi benetan!

¡Eskeak! ¡eskalean...! Amaika aldiz geruntatsen dan izen eta izabera. Bere bizi guzia eskean igaro zuanak eriotz ostean diru mordoxka polita utzi zuala bein bañs geigo entsun degu. Bestetzuk orde, ezgumeko janaria eskean arki bafean diranak, olek bai eskale efukafi.

Eskale bat afenka datorkidanean efukis txanpon bat eman ol diot. Bañs eskus-esku txanpona aldatsen dan unetxe ura bai mingafi neretzat; eskale gaxoa masal'an jotzen detala iruditzen zait. Gizon-emakume, burusoil, ile suridun aiton amona askotan, nere aufean olsein antzo, nere aufean zakur goseti antzo ogi puskaren zai...

Lotsagafi ezezik benaz nardagafi gizarte zuzentasuna nai dutenentzat.

Etxez-etxe, atez-ate dabiltzan eskaleak ditun efia bai efi ateratua. Zenbat eta eskale geigo ainbat atzeratugo dala esango nuke.

Euzkadi'n eskale euskotar gutxi. Euzkadi, gai ofetzaz, efietan aurerantunetakoa noski. Bañs ori ez da asko. Gizarte legez, kistar legez, Euzkadi'n eskalerik ez da ikusi bear. Nola edo ala afenka dabiltzan eskale gaxoai bisbide garbi ta jatofagoa eman bear zaie.

Berdintsuan zofotza ario saila noski, bañs batzuin ogasunak alperfikako ur antzean gañeuka dauden artean... ¡eskalerik ez!

Gizon emakume orok buru makurka gabe, aufes-aufe begiratzen gerala bizi bear gera. Eskar begirapenez.

A-BI

Lasarte'tik.

RESFRIADOS
El dolor de cabeza, la congestión del aparato respiratorio y el lagrimeo, se curan rápidamente con
ALGODON FORMAN
Precio: UNA peseta

Material Sanitario
Inmenso surtido de Bañeras, Lavabos, Inodoros, Fregaderás de gres, mármol, pizarra y mármol comprimido. Lavaderos. Grandes existencias de azulejos blancos y de color para cuartos de baño y cocinas.
TELEFONO 1-21-27
CALLE SAN FRANCISCO, 17
COOPERATIVA PATRONAL DE CONSUMO DE MATERIALES DE CONSTRUCCION, S. A.

PONSOL S. L.
Sombreros y boinas
FABRICA, 4
DONOSTIA

Ortik eta emendik

EUZKERE, GURE KUTUNA. — Bai, euskerea gure kutuna da, ta euzkerari nundik edo andik lagundu al izan eskeros lagumtzeko beti gertu gaude.

Beragatik, euzkerak ematen ditun oinkada txikefenak ere pos pozik ikusten ditugu.

Au aitortu ondoren ba, esta igartia izan biar, EL DIA guak eskubetaratzen daniun, lenengo begiraluna "Euskal Oria" izenakin argitaltzen dun euskal ofiaidetxora artezten degula igartzeko. Ta "euzkal ofi" au ikusten degun bafia bikafiagna ikusi nai genuke igartzeko ere esta biar igartia izatea.

Beste askok, naiz its ebrdifiakin ez, guk diyogun au bera diyote. Euzkerea maite biar da, euzkere aindartu biar da, euzkerea apaindu ta goraldu biar da, euzkereak naguai bir du, bafia euzkereak auferakada gitzi egiten du.

¿Zer ete jasotzen da ba? Edo euzkeraren aldekoak ezkera esertarako gauza, edo aimdu nai degun afie ezlegu mate euzkera.

Euzkeraitzaz zer iritzi duten galdetzen asi zaitea goitik bera ta alde batetik bestera ta euzkeraitzaz gitzki ita egingo dizun iñor gitxi arkituko dezu.

¿Iritzi oyek denak egiskuak dirala? Dakusguna ikusi ta siñisteak lan ematen digu.

Euzkadi'ko erki euzkelduneaan argitaltzen da izpafingi au, ta begiratu "Euzkal Oriya" zelan darabilkiten.

Atzian tokirik estaguaneaan erdira, erdiyan estaguaneaan atzera ta beti erdereak utsik uzten dilun basterak be tetzen.

Eta jafaituko degu esaten euzkerea maite biar dala, euzkerea indartu biar dala, euzkerea apaindu ta goraldu biar dala, euzkereak naguai biar duia ta abar.

"Artiz'tar Xabier" euskel idazle jatofiak "Lunear" artenturiko idazki idaski apain batean asmo txalogafiyak azaltzen zizkion, da "Lunear" onak ondo bafia obekigo ikusiko zitulakuan nago, bafia... nois ete utziko diyogu bafiaka jardute ori.

EUZKO ARAUDIYA. — Euzko Araudiya emango ete diguten askok galdetzen didate, ta erantzuten diyet, nere iritziz bayeta, emango digutela, ez erak emateko ifikatze ndaudefiako, guk, eusko efiyak lortu dulako balzik.

Garai abetan galdera ori egitea esta afitzekua, bafia abertzale askok galdera au egiten digiitenian, Euzkadiren'zori ona ala zoiz txafa. Araudi ori ematean edo ez ematean ba legoke bezela galdetzen digute, ta onek afitzen galtu.

Euskadi'ren zori ona ala zori txafa Espafia'ko jaun batzuben esku egotea, berez izango litzake zori txafena; bafia ez, ezta egiya. Euzkadi' ko zori ona ala zori txafa ezlego Espafia'ko jaun batzuben esku, eukotafen esku baizik. Eztegu au aztu biar: Euzkadi'ko seme zintzuzk jokra biar dun lez jokatzen ba degu gure Abefi maitiaren zori ona lortuko degula. Ostera, gure Abefiyaren zori ona lortzeko itxaropena aizefitafegan jartzen badegu, zorion ori ezlegu iñoiz lortuko.

Orain eskaturiko Araudiya ematen ba digute poxes artu bar degu, bafia Araudi ori, azkatasun osora irixteko mala bat dala aztu gabe. Ta ematen ezpa digute, ezkera geyegi mindu biar, indarberitu ta aufera jafaifu baizik. Gureki daukaten zofa apurka ordaindu gura ezpa dute ausarditzu ta bulartsu osun afapatzera.

"EUZKADI". — Ba genun ikuskin edo pelikula au ikusi naia ta nai ori ostegunean Ufetxuan bete degu.

Gu lez, beste asko ere ba ziran "Euzkadi" ikusi naian. Beintzat iruditugi edo zinea atetaraño beterik arkitzen zan.

Etxitzalgun luze jun "Euzkadi" ikusten igaro genun astiya. Izan ere, ainbat gaus eder ikusi bai genun; da neri ete, etzayo atzegin besaulki batean ixeri ta bere Abefiyaren ederiasunak ikustea?

Ikuskin au egin dutela ta Gipuzko Buru Batzafa'tzaz itz goralgafi ugari emtzun ginuzen. Artu bitzate gure zorionak ere.

Afi Goizon